

September 2024

FAQ

HASNA A. MÅLET

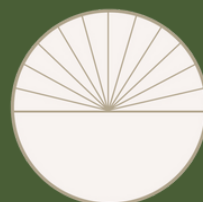
Svar på vanligt förekommande frågor om det första nederländska fallet angående brott begångna mot yazidierna.

Samutvecklad av

THE
NUHANOVIC
FOUNDATION

CENTRE FOR WAR REPARATIONS

YAZIDI LEGAL NETWORK

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Vem är den åtalade i målet?

Den åtalade är en 33-årig nederländsk medborgare från Hengelo, vid namn Hasna A. Av respekt för de överlevande kommer vi att avstå från att använda hennes namn igen och kommer härafter hänvisa till "den anklagade". Hon är en av tolv nederländska kvinnor som repatrierades från fångläger i norra Syrien i slutet av 2022, där de hade hållits fängslade efter att IS ockuperades och dess så kallade "kalifat" föll. Vid ankomsten i Nederländerna greps kvinnorna i väntan på åtal.

Vilka specifika åtal har väckts mot den åtalade?

Den åtalade står åtalad för hennes (påstådda) medlemskap i terroristorganisationen IS, och för att ha utsatt sin omyndiga son för fara när hon lämnade Nederländerna och tog med sig honom till IS så kallade "kalifat" 2015. Dessa är brott under den nederländska strafflagen. Dessutom anklagas hon för slaveri som brott mot mänskligheten. Slaveriåtalet hänför sig till den åtalades påstådda användning av en förslavad yazidisk kvinna, i rättegången benämnd som "Z.", som slav genom att tvinga henne att utföra alla slags dagliga hushållsarbeten i timmar i sträck och att ta hand om den anklagades son. Slaveri som brott mot mänskligheten är kriminaliserat enligt den nederländska lagen om internationella brott (2003) (på nederländska: Wet Internationale Misdrijven).

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Den 4 juni 2024 meddelade åklagarmyndigheten att ytterligare åtal om slaveri ska väckas mot den anklagade. Dessa nya anklagelser hänför sig till anklagelsen om att hon också använde en annan yazidisk kvinna som slav. Denna kvinna benämns i rättegången som "S." och hon har även lämnat vittnesmål som vittne i målet.

Q Vad är ISIS/IS?

A IS eller Islamiska staten i Irak och Syrien, är en jihadistisk militant grupp som uppstått ur resterna av al-Qaida i Irak. Den utropade ett självutnämnt "kalifat" 2014, som intog stora områden i Irak och Syrien. ISIS, som är känt för sin extrema tolkning av sunniislam, utförde omfattande grymheter inklusive massavrättningar, förslavning och sexuellt våld mot etniska och religiösa minoriteter så som yazidierna. Det har officiellt erkänts av internationella organ, inklusive FN:s utredningsgrupp för att främja ansvarsskyldighet för brott som begåtts av Da'esh/ISIL (Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/ISIL, UNITAD), olika nationella regeringar som Nederländerna och de tyska brottmålsdomstolarna, att brott som begåtts mot yazidier av ISIS motsvarar folkmord och brott mot mänskligheten.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

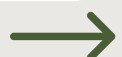
Vad är den rättsliga grunden för att genomföra en rättegång i Nederländerna för brott som begåtts i Syrien och/eller Irak?

Mål som rör internationella brott som begåtts utanför Nederländerna kan åtalas inför de nederländska brottmålsdomstolarna på grundval av sekundär universell jurisdiktion. Universell jurisdiktion tillåter nationella domstolar att åtala individer för allvarliga brott som folkmord, krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten oavsett var brotten begicks eller förövarnas eller offrens nationalitet. I fall av grundläggande internationella brott ger den nederländska lagen om internationella brott en sekundär universell jurisdiktion. Detta innebär att i fall av grova internationella brott kan de nederländska myndigheterna åtala internationella brott som begåtts utanför Nederländernas gränser, förutsatt att det finns en koppling till Nederländerna. Nämligen:

- (a) att gärningsmannen befinner sig i Nederländerna,
- (b) att brottet har begåtts mot en nederländsk medborgare och/eller,
- (c) att brottet har begåtts av en nederländsk medborgare.

I det aktuella fallet är den tilltalade en nederländsk medborgare som befinner sig i Nederländerna. Därmed har de nederländska myndigheterna jurisdiktion att åtala henne för hennes påstådda inblandning i grymheter begångna av ISIS mot yaziderna i Syrien. Detta är i linje med Nederländernas åtagande att upprätthålla internationella människorättsstandarder och säkerställa ansvarsskyldighet för allvarliga kränkningar av internationell (straff) lagstiftning.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Vilken är den (vidare) innebörden av detta fall?

Denna rättegång är betydelsefull eftersom det är det första fallet där en individ åtalas i Nederländerna för de brott (allvarlig förföljelse, folkmord och brott mot mänskligheten) som begåtts mot yaziderna av ISIS. Det understryker det internationella åtagandet att söka rättvisa för offer för massövergrepp och förstärker de nationella domstolarnas roll när det gäller att ta itu med internationella brott. Det kan också ses som en del av en bredare strävan att hålla (europeiska) IS-medlemmar ansvariga och ge ett mått av rättvisa till de drabbade.

Vilka detaljer kan du dela om utredningsprocessen som ledde fram till denna rättegång?

Målet prövas inför en panel med tre domare från avdelningen för internationella brott vid **tingsrätten i Haag** (hädanefter kallad **rättegångspanelen**). Målet väcktes av "Team International Crimes" vid den nationella Åklagarmyndigheten i Nederländerna (nedan kallat TIM). Utredningen av den anklagades påstådda brott har bestått av insamling av bevis inklusive vittnesmål från yazidiska överlevare och/eller vittnen. TIM har samordnat med internationella organ och genomfört ingående utredningar för att lägga fram åtal.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Rättegångspanelen hänvisade ärendet till undersökningsdomaren vid avdelningen för internationella brott vid tingsrätten i Haag (på nederländska: *rechter-commissaris*). Under denna del av förfarandet granskas informationen i akten, ytterligare handlingar och bevis kan läggas till akten och försvaret har möjlighet att bestrida den bevisning som finns och begära ytterligare utredningsåtgärder. I det aktuella målet har flera vittnen bland annat avgett vittnesmål inför den utredande domaren.

Sedan hennes återförande till Nederländerna och i avvaktan på rättegång har den åtalade varit häktad. Nederländsk straffprocesslag kräver att häktningen under utredning granskas var tredje månad vid så kallade *pro forma*-förhandlingar (häktningföhandling) inför rättegångspanelen. Det har hållits flera sådana *pro forma*-förhandlingar i målet, där statusen för ärendet har diskuterats och den åtalades häktning under utredning har granskats. De senaste häktningföhandling ägde rum den **4 juni 2024** och den **30 augusti 2024**.

När är rättegången planerad att börja?

De materiella förhandlingarna för rättegången är planerade att äga rum den **14, 16 och 17 oktober 2024**, med förbehåll för justeringar baserade på pågående utredningar eller andra oförutsedda omständigheter. Med det sagt, förväntas det för närvarande att fallet kan gå till rättegång i mitten av oktober.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Vilka är de förväntade förfarandena och vilken struktur kommer rättegången att ha?

Detta är ett nederländskt brottmål och rättegången kommer därför att äga rum enligt nederländsk straff- och processregler. Till skillnad från *common law-system* (angloamerikansk rätt), där brottsmål kan pågå i veckor (eller ibland ännu längre) och vanligtvis inkluderar vittnesmål från vittnen och experter i rättssalen, är nederländska brottsmål mycket mer kompakta. Insamlingen av (ytterligare) bevis till akten, inklusive vittnesmål, sker vanligtvis under utredningsfasen under ledning av den utredande domaren.

Under de materiella förhandlingarna granskar och diskuterar rättegångspanelen akten och ställer frågor till den åtalade, medan åklagarsidan och försvaret också ges möjlighet att framföra sina argument och ställa frågor. Den åtalade har möjlighet att företräda sig själv, men i det aktuella fallet företräds den åtalade av försvarare (hennes advokater). I Nederländerna kan brottsoffer (överlevande) till de brott för vilken den åtalade står åtalad för, utses till deltagande brottsoffer i brottmålsprocessen. Om ett brottsoffer avlider till följd av brottet, kan även vissa överlevande anhöriga utses till deltagande brottsoffer i brottmålsprocessen. Deltagande brottsoffer har rätt att kräva skadestånd för de brott som begåtts mot dem enligt åtalspunkterna. De kan också framföra sina synpunkter inför domstolen om brottets inverkan på deras liv, samt, beroende på brottens karaktär, även framföra synpunkter om andra aspekter av målet. 'Z.' och 'S.' har utsetts till deltagande brottsoffer i detta fall och företräds av brottsoffrens mälsägandebiträde (deras juridiska ombud)

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Brottmålsprocesser i Nederländerna går vanligtvis till på följande sätt:

1. Öppnande av målet

Målet inleds, rättegångspanelen kallar den åtalade, verifierar dennes identitet och ger en kort förklaring av den åtalades rättigheter under rättegången (inklusive rätten att tiga). Åklagaren redogör sedan åtalspunkterna i åtalet.

2. Granskning av målet av rättegångspanelen

Rättegångspanelen genomför granskningen av målet genom att gå igenom och diskutera dokument och bevis i akten samt ställa frågor till den åtalade. Åklagaren och försvararen kan också ställa frågor till den åtalade och uppmärksamma rättegångspanelen på vissa dokument och/eller bevis som de vill att de ska beakta. Vittnen och experter närvarande i rättssalen kan vittna i rätten efter behov. Till skillnad från vittnen och experter har den åtalade rätt att förbli tyst (rätt att tiga) och behöver inte svära eller lova att tala sanning.

3. Brottsoffers rätt att delta

Deltagande brottsoffer som har lämnat in en skadeståndsansökan kan framföra muntliga yttranden om sin ansökan inför rättegångspanelen och svara på frågor om ansökan från rättegångspanelen, åklagaren och försvaret. Vanligtvis ges deltagande brottsoffer, som önskar ge ett vittnesmål om brottets inverkan eller som vill ta upp andra frågor de anser relevanta, möjlighet att göra det vid detta tillfälle.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

4. Diskussion om personliga omständigheter

Rättegångspanelen kommer att diskutera den åtalades personliga omständigheter och eventuell påföljd vid en fällande dom.

5. Slutföranden

Åklagarsidan framför därefter sina muntliga framställningar (pläderingar) för målet och den påföljd de begär, samt redogör för sin ståndpunkt gällande skadeståndsansökan. Sedan framför försvaret sina muntliga framställningar, där de kan bemöta åklagarens argument och skadeståndsansökan. Därefter kan brottsoffrets advokat (målsägande biträdet) svara på de argument som framförts av åklagarsidan och/eller försvaret angående skadeståndsansökan. Efter detta kan åklagarsidan och därefter försvaret presentera sina slutgiltiga muntliga framställningar om målet och skadeståndskrav.

6. Slutord

Den tilltalade ges möjlighet, om hon så önskar, att framföra sitt sista ord.

7. Avslutning av rättegångsförhandlingen

Rättegångspanelen avslutar rättegången. Domen meddelas vanligtvis inom två veckor, men i fall som Hasna A. kan det dröja flera veckor efter rättegångens avslut innan domen meddelas.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Q **Varför prövas inte detta mål vid den Internationella brottmålsdomstolen i Haag?**

A Internationella brottmålsdomstolen (hädanefter: ICC) verkar utifrån principen om komplementaritet, vilket innebär att den endast ingriper när nationella rättssystem är ovilliga och/eller oförmögna att själva åtala allvarliga internationella brott.

I det aktuella fallet finns det inget behov för ICC att ingripa, eftersom Nederländerna har jurisdiktion över de begångna brotten och åtalar den anklagade för de aktuella internationella brotten inför sina egna nationella domstolar.

Q **Vilken roll spelar Yazidi Legal Network och Nuhanovic Foundation i detta fall?**

A Yazidi Legal Network (YLN) bidrar genom att öka medvetenheten och sprida information om fallet, även i syfte att säkerställa att den bredare allmänheten och relevanta intressenter är korrekt informerade. Dessutom erbjuder de stöd till individer som är involverade i fallet. YLNs insatser bidrar till både synligheten och tillgängligheten av fallet.

Nuhanovic Foundation (NF) erbjuder logistiskt stöd till offrets advokat (målsägande biträde) och underlättar vittnens deltagande i processen. Dessutom fortsätter NF att bedriva påverkansarbete och sprida information om fallet samt stödja domstolen i att möjliggöra både online och fysisk tillgång.

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

Q Hur kan jag delta i rättegångsförhandlingarna?

A Hittills har rättegångsförhandlingarna ägt rum i den säkra rättssalen i Rotterdam, medan de **materiella förhandlingarna den 14, 16 och 17 oktober 2024** är planerade att hållas vid **Schiphols rättskomplex (Schiphol Judicial Complex, JCS)** ([klicka här](#) för vägbeskrivning). De materiella förhandlingarna kommer att vara offentliga, och intresserade parter är välkomna att delta som åhörare. Vänligen observera att rättssalen har begränsad kapacitet.

Domstolen erbjuder en livesändning för de materiella förhandlingarna i oktober, vilken kommer att inkludera **simultantolkning från nederländska till kurmanji**. Detta gör det möjligt för parter som inte kan delta i rättegången personligen att följa de materiella förhandlingarna på distan

Om du är intresserad av att delta i rättegången personligen eller följa den via livesändning, kan du skicka ett e-postmeddelande till info@yazidilegalnetwork.org, så kommer vi att hålla dig informerad om eventuella nyheter.

Q Vad kan jag göra om jag har information om internationella brott?

A Om du har någon information angående potentiella internationella brott, oavsett om de har begåtts inom eller utanför Nederländerna, uppmanas du att kontakta **Team International Crimes** (hädanefter: **TIM**).

Vanliga frågor

HASNA A. MÅLET

På sin hemsida erbjuder TIM information på flera språk om hur du kan dela med dig av den information du har.

Du kan också kontakta **Nuhanovic Foundation** på mail@nuhanovicfoundation.org och/eller **Yazidi Legal Network** på info@yazidilegalnetwork.org.

För ytterligare stöd eller frågor kan de även sätta dig i kontakt med tredje parter som kan bistå dig, beroende på situationen.

Du kan känna dig trygg i att all information som du lämnar kommer att hanteras med största konfidentialitet.

The Nuhanovic Foundation

Supporting victims and survivors of international crimes through litigation, advocacy and knowledge.

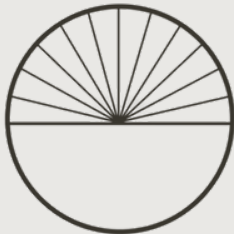
Stödja offer och överlevande efter internationella brott genom rättsliga processer, påverkansarbete och kunskap.

Amsterdam Law Hub
Nieuwe Achtergracht 164
1018 WV Amsterdam
www.nuhanovicfoundation.org
mail@nuhanovicfoundation.org

IBAN: NL13 INGB 0008365357

KvK: 52769240

SWIFT: INGBNL2A

YAZIDI LEGAL NETWORK

Yazidi Legal Network

Empowering and supporting the Yazidi community in their struggle to access justice and accountability.

Stärka och stödja yazidierna i deras kamp för att få tillgång till rättvisa och ansvarstagande.

Amsterdam Law Hub
Nieuwe Achtergracht 164
1018 WV Amsterdam

www.yazidilegalnetwork.org
info@yazidilegalnetwork.org

IBAN: NL41 INGB 0674602854 **KvK:** 82421315

SWIFT: INGBNL2A